

Naturtypekartlegging i fire delområder i Bjørnafjorden kommune

Silje Andrea Salhus
& Christine Pötsch
13.11.2025

Biota Naturkompetanse AS

Kanalveien 109, 5068 Bergen
Foretaksnummer 929 669 789
www.biota.no

Rapport

Tittel Naturtypekartlegging i fire delområder i Bjørnafjorden kommune	Rapportnr. 92	Dato 13.11.2025
Forfattere Silje Andrea Salhus & Christine Pötsch	Antall sider 11	ISBN nr. 978-82-94075-61-4
Oppdragsgiver Bjørnafjorden kommune	Oppdrag gitt (dato) 02.07.2025	

Kvalitetssikring		
Navn og stilling Linn Eilertsen, daglig leder	Dato 30.10.2025	Signatur

Emneord	
Hul eik	Ask
Hagemark	Barlind
Frisk lågurtedelløvskog	Lind

Forsidebilde: Område med fattigmyr ved Sjøfteland. Foto: Silje Andrea Salhus

FORORD

Biota Naturkompetanse AS har på oppdrag fra Bjørnafjorden kommune kartlagt naturtyper og arter av forvaltningsinteresse i fire delområder og utarbeidet en rapport som oppsummerer funnene.

Feltundersøkelser er utført den 29. juli og 3. september 2025 av Christine Pötsch og Silje Andrea Salhus, som begge er MSc i biodiversitet og økologi.

Biota Naturkompetanse AS takker Bjørnafjorden kommune for oppdraget.

INNHold

Sammendrag	2
Fagkompetanse og metodikk	3
Resultat.....	5
Kvernelva-St. Hanshaugen.....	5
Sveo-Utgjerdet	6
Søfteland	7
Lepsøyvegen-Grønhaugen.....	8
Oppsummering.....	10
Referanser	11
Databaser og nettbaserte karttjenester.....	11

SAMMENDRAG

Salhus SA & Pötsch C. 2025. Naturtypekartlegging i fire delområder i Bjørnafjorden kommune. Biota rapport nr. 92. 11 sider. ISBN 978-82-94075-61-4

Biota Naturkompetanse AS har på vegne av Bjørnafjorden kommune gjennomført naturtypekartlegging innenfor kartleggingsområdene Kvernelva-St. Hanshaugen, Lepsøyvegen-Grønhaugen, Sveo-Utgjerdet og Søfteland i Bjørnafjorden kommune. Det ble registrert tre lokaliteter med naturtyper etter MDs instruks i kartleggingsområdet Lepsøyvegen-Grønhaugen; en hagemark (sårbar naturtype) med lav lokalitetskvalitet, en hul eik (utvalgt naturtype) med moderat lokalitetskvalitet og en rik edelløvskog (nær truet naturtype) med høy lokalitetskvalitet.

Det ble registrert noen rødlistede arter i kartleggingsområdene Kvernelva-St. Hanshaugen, Lepsøyvegen-Grønhaugen og Sveo-Utgjerdet; ask (sterkt truet), barlind (sårbar) og lind (nær truet). Det ble også registrert en rekke fremmede arter innenfor alle kartleggingsområdene, bl.a. platanlønn, bulkemispel, vestamerikansk hemlokk og sitkagran (alle med svært høy risiko).

FAGKOMPETANSE OG METODIKK

Biota Naturkompetanse AS har på vegne av Bjørnafjorden kommune gjennomført en kartlegging av naturtyper på land innenfor fire utvalgte områder i Bjørnafjorden: Kvernelva-St. Hanshaugen, Lepsøyvegen-Grønhaugen, Sveo-Utgjerdet og Søfteland (**Figur 1**). Kartleggingen er gjort etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (M-2209), som er anerkjent metode for kartlegging av naturtyper på land. For hvert kartleggingsområde er hele området undersøkt for naturtyper, men bare de naturtypene som inngår i kartleggingsinstruksen er registrert. Kartleggingen er gjort ved bruk av NiN-app.

Videre ble det også gjort en overordnet kartlegging av karplanter, lav, moser og sopp, med fokus på arter av nasjonal forvaltningsinteresse (røddlistede arter, fremmede arter og ansvarsarter). Tidsbruken i felt er prioritert på naturtypekartlegging, og ca. 20 % av tiden er brukt på å kartlegge arter. Observasjoner er registrert i appen Arter.

Kartleggingen ble utført av Christine Pötsch og Silje Andrea Salhus (begge MSc i biodiversitet og økologi). Pötsch har 15 års erfaring med kartlegging av arter og biologisk mangfold, mens Salhus har 7 års erfaring. Kartleggingen av Kvernelva-St. Hanshaugen og Lepsøyvegen-Grønhaugen ble kartlagt 29. juli, og områdene Sveo-Utgjerdet og Søfteland ble kartlagt 3. september.

Figur 1. Kart som viser de utvalgte kartleggingsområdene.

RESULTAT

Kvernelva-St. Hanshaugen

Det ble ikke registrert naturtyper etter MDs instruks i kartleggingsområdet Kvernelva-St. Hanshaugen.

Området består hovedsakelig av skog med et mindre beiteområde sørvest for Øyrsmoget. Beitet er ganske intensivt drevet med dominans av lyssiv og høymol. På St. Hanshaugen finnes det en ung plantasje av det fremmede treslaget vestamerikansk hemlokk (fremmed art med svært høy risiko, SE). Rundt en bygning i området er vegetasjonen noe mer åpen med fremmedarten gyvel (SE) og geitrams og lyssiv. I skråningen er det noe ungskog med europalerk, trollhegg, platanlønn (SE), hassel, bjørk, vestamerikansk hemlokk (SE), bøk, gran og rogn. Langs Kvernelva og Likbrekka finner man løvskog med dominans av fremmedarten platanlønn (SE). Mye av feltsjiktet er også dominert av spirer av platanlønn og noen bregner som skogburkne og sauetelg, samt gaukesyre og stankstorkenebb. I tresjiktet er det i tillegg enkelte edelløvtrær som lind (nær truet, NT), ask (sterkt truet, EN), hassel og bøk og boreale løvtrær som selje, rogn og hegg. Spesielt langs Kvernelva og stiene/veiene er det en rekke andre fremmede karplantearter som bulkemispel og amerikahumleblom (**Figur 2**), fagerfredløs og parkslirekne. Fremmede og rødlistede arter som ble registrert er oppsummert i **Tabell 1**.

Figur 2. Venstre: Skog av ung platanlønn med bregner i feltsjiktet. **Høyre:** Fagerfredløs sammen med geitrams ved Kvernelva.

Tabell 1. Arter av forvaltningsinteresse registrert ved Kvernelva-St. Hanshaugen i juli 2025. Kategori jf. Artsdatabanken 2021 og 2023. Rødlistearter: EN = sterkt truet; NT = nær truet; Fremmedarter: NR= ikke risikovurdert; SE = svært høy risiko.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN	Ved Likbrekka og Kleivane
Lind	<i>Tilia cordata</i>	NT	Kleivane og Likbrekka
Hagerips	<i>Ribes rubrum</i>	NR	Ved Øyrsmoget
Platanlønn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	SE	I hele det kartlagte området
Bulkemispel	<i>Cotoneaster bullatus</i>	SE	Ved Kleivane
Gyvel	<i>Cytisus scoparius</i>	SE	På St. Hanshaugen
Amerikahumleblom	<i>Geum macrophyllum</i>	SE	Spesielt langs veien opp Likbrekka
Fagerfredløs	<i>Lysimachia punctata</i>	SE	Kvernelva nær Ulvenvatnet
Parkslirekne	<i>Reynoutria japonica</i>	SE	Kleivane ved Holtbrekka

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse
Buskhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	SE	Ved Kleivane
Vestamerikansk hemlokk	<i>Tsuga heterophylla</i>	SE	På St. Hanshaugen

Sveo-Utgjerdet

Det ble ikke registrert noen naturtyper etter MDs instruks i kartleggingsområdet Sveo-Utgjerdet.

Mesteparten av området består av skog, både furuskog og blandingsskog. Arealer i sør og vest var tidligere del av en anleggsplass i forbindelse med boligbygging rundt 2020, og her bærer vegetasjonen preg av gjengroing med tett vekst av unge løvtrær og geitrams (**Figur 3**). Tross inngrep er det lite innslag av fremmede arter i denne delen av kartleggingsområdet, men det forekommer en god del platanlønn, samt at én forekomst av bulkemispel (SE; **Figur 3**) ble registrert. Det ble også registrert noen unge individer av det rødlistede treslaget ask (EN). Skogen besto for det meste av blandingsskog med furu, rogn, bjørk, gråor, gran og vestamerikansk hemlokk, og hadde også innslag av edelløvstrær som sommereik, platanlønn, bøk og hassel. Bunnsjiktet var fattig og besto for det meste av blåbær, smyle og blåtopp, med innslag av røsslyng og skogburkne i enkelte partier. I furuskogen var det også noen mindre myrområder med dominans av blåtopp. Fremmede og rødlistede arter som ble registrert er oppsummert i **Tabell 2**.

Tabell 2. Arter av forvaltningsinteresse registrert ved Sveo-Utgjerdet i september 2025. Kategori jf. Artsdatabanken 2021 og 2023. Rødlistearter: EN = sterkt truet; Fremmedarter: SE = svært høy risiko.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN	Sør i gjenvekstområdet
Platanlønn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	SE	I hele det kartlagte området
Bulkemispel	<i>Cotoneaster bullatus</i>	SE	Sør i gjenvekstområdet
Vestamerikansk hemlokk	<i>Tsuga heterophylla</i>	SE	I hele det kartlagte området

Figur 3. Venstre: Kartleggingsområdet med tidligere anleggsområde i gjenvekst i front, og blandingsskog bakerst. Høyre: Bulkemispel registrert i det tidligere anleggsområdet.

Søfteland

Det ble ikke registrert naturtyper etter MDs instruks innenfor kartleggingsområdet Søfteland.

Mesteparten av området består av tidligere jordbruksmark. I henhold til AR5 arealtypekart (kilden.nibio.no) består areal langs Bergstøvegen og Eikhaugvegen, samt areal nordvest for Fitjane av dyrket mark. Mark langs Eikhaugvegen og ved Fitjane fremstår ikke å være i bruk, og består av mye lyssiv, vier og mindre trær. Marken rundt Bergstø i sør domineres av lyssiv og tistler, og har trolig vært benyttet til beite tidligere, men fremstår ikke å være i bruk i dag. Innerst i Bergstøveien er det et mindre innmarksbeite med sau. Areal nordøst i kartleggingsområdet, ved utløpet av Oselva til Gåssandvatnet er definert som innmarksbeite, men fremstår ikke å være i bruk. Vegetasjonen er dominert av strandrør, samt vier langs elvekanten. Nordøst for Bergstøveien er det et område med blandingsskog ved Gåssandvatnet, med furu, sitkagran (SE) og edelgran (NR), bjørk, rogn, osp og bøk (**Figur 4**). Arealet i midten av kartleggingsområdet er et myrkompleks som fremstår relativt fattig med mye blåtopp i bunnsjiktet. Myren er i stor grad gjenvokst med trær, hovedsakelig bjørk. I myrens nordligste del er det et mer åpent område i overgangen til innmarken i nordøst, hvor det også forekommer mye myrsnelle og mjødurt (**Figur 4**). Det fremkommer tydelig av historiske flyfoto at myrområdet tidligere har vært brukt til jordbruksformål, og myren har trolig vært grøftet flere ganger (norgebilder.no). Langs en snarvei mellom Eikhaugvegen og Bergstøvegen, og langs Bergstøvegen ble det registrert platanlønn. Det var lite fremmede arter i området (oppsummert i **Tabell 3**). Det ble ikke registrert noen rødlistede arter.

Tabell 3. Fremmede arter registrert ved Søfteland i september 2025. Kategori jf. Artsdatabanken 2023: SE = svært høy risiko; NR = ikke risikovurdert.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse
Edelgran	<i>Abies alba</i>	NR	I og rundt skog ved Gåssandvatnet
Platanlønn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	SE	Langs veier rundt Bergstø
Sitkagran	<i>Picea sitchensis</i>	SE	I og rundt skog ved Gåssandvatnet

Figur 4. Venstre: Blandingsskog ved Gåssandvatnet, med furu, ung bøk, bjørk og edelgran. Høyre: Innmark dominert av strandrør.

Lepsøyvegen-Grønhaugen

I kartleggingsområdet Lepsøyvegen-Grønhaugen ble det registrert tre lokaliteter med utvalgte naturtyper; en hagemark, en hul eik og en rik edelløvskog (**Tabell 4**). **Figur 5** viser de registrerte naturtypene på kart. **Tabell 5** viser rødlistede og fremmede arter av karplanter registrert i kartleggingsområdet Lepsøyvegen-Grønhaugen.

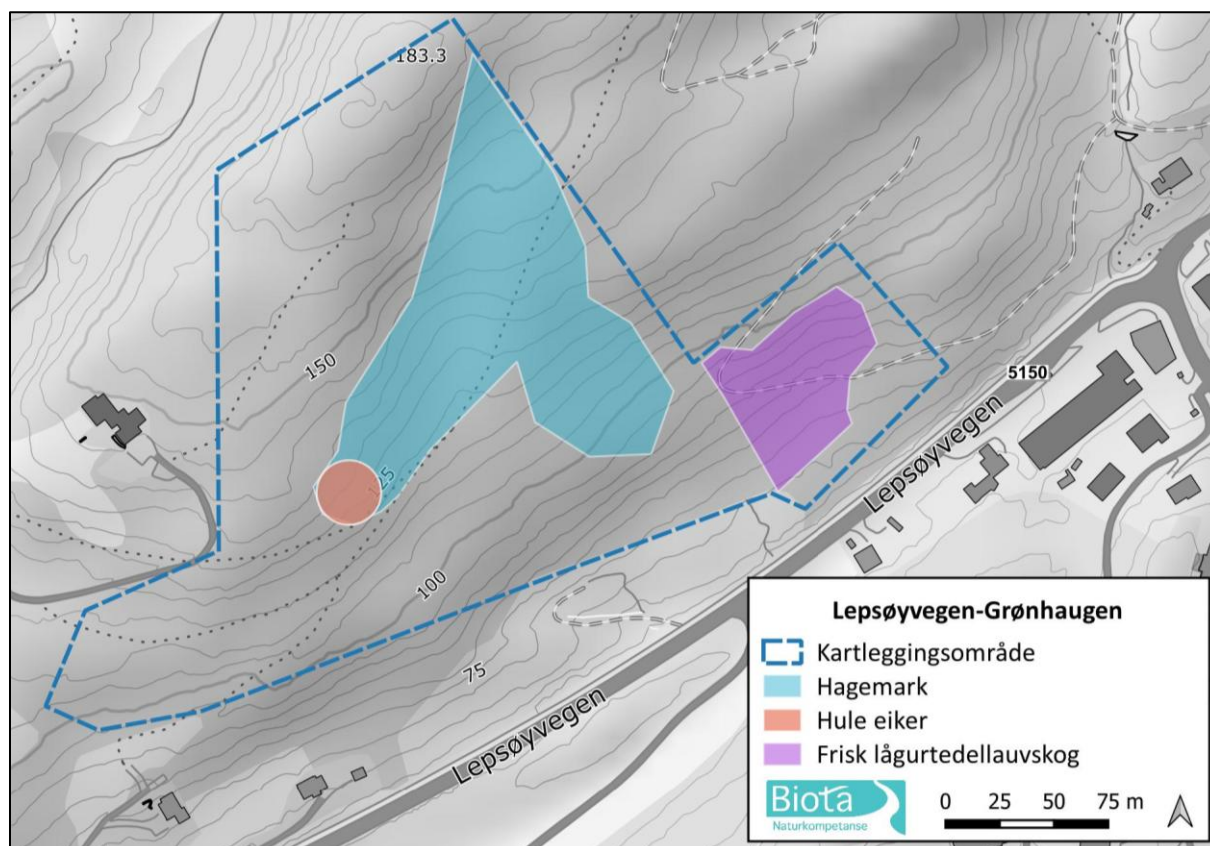
Tabell 4. Utvalgte naturtyper som ble registrert i kartleggingsområdet Lepsøyvegen-Grønhaugen 29.07.2025. Rødlistekategori jf. Artsdatabanken 2018.

NiN-ID	Naturtype	Størrelse (daa)	Kvalitet	Kategori
NINFP2510198018	Hagemark	14,6	Lav	Sårbar
NINFP2510198020	Hule eiker	7	Høy	Utvalgt naturtype
NINFP2510198023	Frisk lågurtedelløvskog	3,9	Moderat	Nær truet

Mesteparten av det kartlagte området er beitet av sau, kun den østligste delen nær Lepsøyvegen er avgrenset med et gjerde og dermed utilgjengelig for beitedyrene. I dette området er vegetasjonen noe kalkrik og tresjiktet er dominert av edelløvtrær. Det ble avgrenset naturtypen **frisk lågurtedelløvskog** som inngår i rødlistevurderingsenheten *Frisk, rik edelløvskog* og er kategorisert som nær truet naturtype (NT). Lokaliteten ligger i en skråning og har en gammel og gjengrodd skogsbilvei som krysser den. Det er registrert lite gran i lokaliteten og lav busksjiksdekning. Det ble registrert en rekke fremmede karplanter i lokaliteten og fremmedartsinnslag vurderes som middels sterk. Alderen til trærne varierer, men vurderes samlet til eldre skog. Tilstanden vurderes samlet til moderat. Lokaliteten har liten størrelse (< 5000 m²), den er ikke i bruk og det ble ikke registrert trær med spesielt livsmedium (hule lauvtrær, trær med brannspor, sprekkbark eller hengelastrær). Det ble funnet trakk fra sau, men ingen beitespor og lokaliteten er ganske overgrodd med bjørnebær. Det ble registrert lite død ved av store dimensjoner og noen få store trær. Ingen habitatspesifikke arter ble registrert. Rødlistearten barlind (VU) ble registrert i lokaliteten, som fører til en oppjustering i naturmangfoldsverdi, i tillegg til ask. Ellers ble det funnet platanlønn, hassel, kjempetuja (PH), vestamerikansk hemlokk, kristtorn, vivendel, skogsalat, saueteig og høstberberis (SE). Naturmangfold er samlet vurdert til moderat. Moderat tilstand og moderat naturmangfold gir *moderat lokalitetskvalitet*.

Sentralt i det kartlagte området ble det avgrenset en **hagemark** som inngår i rødlistevurderingsenheten *semi-naturlig eng* og er kategorisert som sårbar (VU). Lokaliteten har hovedsakelig store furu som overstandere (**Figur 6**), men det ble også registrert en svært stor kristtorn, i tillegg til en stor gammel eik vest i lokaliteten og enkelte store gran. Lokaliteten er i nokså ekstensiv bruk og det ble ikke registrert gjødsling, men effekten av fremmede arter er middels sterk. Fremmede arter som ble registrert er kjempetuja (som også er plantet rett øst for lokaliteten), platanlønn og vestamerikansk hemlokk. Lokaliteten befinner seg i tidlige gjenvekstsukkesjonsfase med tydelig gjengroing av ung skog. Tilstanden vurderes som dårlig. Naturmangfold er vurdert til moderat basert på størrelse (5000–20 000 m²). Ingen habitatsspesifikke arter ble registrert. Det ble ikke registrert trær med brannspor eller sprekkbark, hengelastrær, eller rikbarkstrær og heller ikke gamle boreale løvtrær. Av gamle edelløvtrær ble det registrert en gammel eik og det er noen gamle furutrær, men generelt få gamle trær. En NiN-kartleggingsenhet ble registrert: kalkfattig eng med klart hevdpreg. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, lav og sopp er funnet. Arter som ble i tillegg registrert i lokaliteten er hassel, svartor, rogn, bjørk, korsved, bjørnebær, einstape, engkvein, sølvbunke, gaukesyre og engsyre. Lokaliteten fortsetter litt utenfor det kartlagte området. Dårlig tilstand og moderat naturmangfold gir *lav lokalitetskvalitet*.

I den vestre delen av hagemarken ble det registrert en lokalitet av naturtypen **hul eik** (Figur 6). Naturtypen hul eik omfatter enkeltindivider av gamle, grove eiketrær som enten er synlig hul, eller er minimum 200 cm i omkrets i brysthøyde (M-2209). Disse kan være et hotspot-habitat for rødlistede arter av spesielt insekter, sopp og lav. Hule eiker er definert som utvalgt naturtype etter Naturmangfoldlovens § 52. Siden eiken står i hagemark er tre- og busksjiktdekingen ganske lav og tilstanden vurderes dermed til god. Treet er ikke synlig hult og har en diameter i brysthøyde av rundt 80 cm (omkrets mellom 250-300cm). Barken er relativt glatt med kun små sprekker. Det ble ikke registrert rødlistearter av karplanter, moser, lav eller sopp. Naturmangfold vurderes dermed til moderat. God tilstand og moderat naturmangfold gir *høy lokalitetskvalitet*.

Figur 5. Naturtyper etter MDs instruks i kartleggingsområdet Lepsøyvegen-Grønhaugen 29.07.2025.

Resten av kartleggingsområdet er også beitet, og har både partier med åpent beite og partier med skog utenfor den avgrensede hagemarken. Gamle flyfoto viser at skogspartiene besto av åpen vegetasjon på 1940-tallet, men har vært skogdekt siden 50-tallet (norgebilder.no). Det ble vurdert at disse skogspartiene ikke kvalifiserer til naturtypen naturbeitemark, fordi vegetasjonen ikke lenger domineres av beitearter, men hovedsakelig av skogsarter med en god del innslag av gran og vestamerikansk hemlokk. De åpne partiene er stedvis ganske intensivt beitet med dominans av lyssiv og tistler, og gjengroing med einer, hassel og svartor, og består ellers av åpne nakne berg.

Tabell 5. Arter av forvaltningsinteresse registrert ved Lepsøyvegen-Grønhaugen i juli 2025. Kategori jf. Artsdatabanken 2021 og 2023. Rødlistearter: EN = sterkt truet; VU = sårbar; Fremmedarter: SE = svært høy risiko; PH = potensielt høy risiko.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse
ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN	Lepsøyvegen
barlind	<i>Taxus baccata</i>	VU	Grønhaugen

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse
platanlønn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	SE	Grønhaugen sør
høstberberis	<i>Berberis thunbergii</i>	SE	Lepsøyvegen nord
bulkemispel	<i>Cotoneaster bullatus</i>	SE	Lepsøyvegen
dielsmispel	<i>Cotoneaster dielsianus</i>	SE	Lepsøyvegen
fagerfredløs	<i>Lysimachia punctata</i>	SE	Lepsøyvegen
sitkagran	<i>Picea sitchensis</i>	SE	Lepsøyvegen
kjempetuja	<i>Thuja plicata</i>	PH	Lepsøyvegen nord
vestamerikansk hemlokk	<i>Tsuga heterophylla</i>	SE	Grønhaugen

Figur 6. Venstre: Hul eik registrert ved Grønhaugen. Høyre: Stor furu i hagemark midt i kartleggingsområde.

OPPSUMMERING

De fire kartleggingsområdene er preget av ulike inngrep og tidligere beite eller annen type påvirkning. Registrerte naturtyper er sendt inn til Naturbase og blir offentlig tilgjengelig fra senest februar 2026. Artsdata er sendt til Artsobservasjoner og blir vanligvis tilgjengelig i Artskart kort tid etterpå og etter hvert også i Naturbase.

REFERANSER

Artsdatabanken 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Hentet 02.10.2025 fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021 Hentet 02.10.2025 fra <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Artsdatabanken 2023. Fremmedartslista 2023. Hentet 02.10.2025 fra <https://artsdatabanken.no/fremmedartslista2023>

Miljødirektoratet 2024. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209, 411 sider

Databaser og nettbaserte karttjenester

Artsdatabanken. Artskart	https://artskart.artsdatabanken.no/
Miljødirektoratet. Naturbase	http://kart.naturbase.no/
Norge i Bilder, flybilder	https://www.norgeibilder.no/
NIBIO. Kilden. Arealinformasjon på nett	https://kilden.nibio.no